

SECTION XIV. INFORMATION TECHNOLOGIES AND SYSTEMS

DOI 10.36074/logos-14.10.2022.20

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ТЕСТУВАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Краліна Ганна Сергіївна

викладач комісії інженерії програмного забезпечення,
*ВСП «Фаховий коледж інформаційних технологій та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»*

УКРАЇНА

Роль тестування в оцінці знань, умінь і можливостей людини багатогранна і, перш за все, позитивна. Але, незважаючи на простоту методу, тестування вимагає обережного підходу і застосування на практиці. Сьогодні термін "тестування" досить поширений і використовується для визначення відповідності предмета випробування зазначеним специфікаціям. У завдання тестування не входить визначення причин невідповідності зазначеним вимогам. Тестування – один з розділів діагностики. Тестування використовується в техніці, медицині, психіатрії, освіті для визначення придатності об'єкта тестування до виконання певних функцій. Якість тестування і достовірність його результатів сильно залежить від тестера. Отже, можна визначити тест як стандартизовані, короткі, обмежені в часі випробування, призначені для встановлення кількісних і якісних індивідуальних відмінностей.

Також слід зазначити, що мова йде про тестування як про єдиний метод оцінки-контролю, який не має обмежень в плані охоплення кількості випробуваних, з метою попереднього поділу їх на групи за потенційними можливостями. Таким чином, спочатку тестування розроблялося як експрес-метод, здатний: вирішувати завдання ідентифікації з великими обсягами вихідної інформації; замінити проведення складної, трудомісткою атестації виконанням спеціального тесту, з метою попереднього поділу учасників тестування на групи, відповідно до їх потенціалу; виявити загальну картину стану питання за єдиними стандартами (методами тестування) на всьому навчальному просторі з урахуванням локальних особливостей підготовки піддослідних.

Тести є найбільш ефективною і об'єктивною формою оцінювання знань, умінь і навичок, яка дозволяє виявити не тільки рівень навчальних досягнень, а й структуру знань, ступінь їх відхилення від норми за профілем відповідей студентів на тестові завдання. Тенденції зміцнення зв'язку між контролем і навчанням призводять до переосмислення ролі системи контролю і оцінювання в освіті: контроль, оцінка і навчання розглядаються як взаємопов'язані і взаємопроникні компоненти єдиного навчального процесу. Тестування в даний час стає органічною частиною сучасного навчального процесу, найважливішим засобом встановлення зворотного зв'язку, завдяки якому навчання в повному розумінні цього слова перетворюється в диференційований, особистісно-

орієнтований процес, що забезпечує індивідуальний темп навчання, усунення суб'єктивізму і авторитаризму при оцінці рівня навчальних досягнень студентів, засіб об'єктивації експертизи якості навчального процесу та його індивідуалізації.

Проаналізувавши літературу, сьогодні можна виділити три складові частини, які визначають основні особливості процесу тестування: програмне забезпечення тестування; допустиме різноманіття типів питань і відповідей для складання тестів в рамках обраного програмного забезпечення; ступінь локалізації тестування.

З початком активного розвитку комп'ютерних технологій використання комп'ютера як інструменту аналізу завдань дуже ефективно. Сьогодні комп'ютерні тести є одним з електронних засобів навчання. Існують певні етапи оцінки ефективності навчання студентів за допомогою методів тестування.

1. Чітке формулювання вимог до знань, умінь і навичок, які повинні відповідати змісту і методам навчання.

2. Розробка технологій тестування студентів, визначення ролі цієї технології у вимірюванні ефективності навчання.

3. Експертна оцінка якості контрольних-вимірювальних матеріалів. Перевірка відповідності контрольних-вимірювальних матеріалів змісту навчання і вимогам до знань, умінь і навичок.

4. Вимірювання з використанням розробленої системи тестування. Оцінювання якості освіти може здійснюватися як в рамках поточного освітнього процесу, так і після його закінчення в кінці навчального року. Вимірювання здійснюється викладачем за допомогою електронних засобів навчання.

5. Визначення результатів вимірювань, масштабування результатів, приведення їх до однієї системи оцінювання, порівняння результатів, формулювання висновків про якість навчання студентів за допомогою системи тестування.

Необхідно відзначити негативні сторони тестування, які мають місце при підготовці фахівців за технічними спеціальностями.

Багато фахівців вважають, що використання тих чи інших тестів буде найбільш вдалим і дасть достовірні висновки тільки в тому випадку, якщо вони будуть правильно поєднуватися з усіма іншими групами тестів, наприклад: тести загальних розумових здібностей, розумового розвитку, тести спеціальних здібностей в різних сферах діяльності, тести на навчання, успішність, тести на успіхи в навчанні для визначення індивідуальних якостей особистості (пам'яті, мислення і т.д.). Тому тестові випробування повинні бути комплексними. Робити загальні висновки, наприклад, про рівень розвитку практикантів, заснованих на використанні тільки навчальних тестів, було б помилкою.

Слід зазначити, що чим вище тематичне, змістовне різноманіття тестових завдань, тим нижче достовірність тесту. Це слід розуміти так: тест, спрямований на перевірку засвоєння тієї чи іншої теми, завжди буде надійніше тесту, спрямованого на перевірку всього розділу або курсу, що охоплює значну кількість матеріалу – закономірності, поняття, факти. Це відбувається саме тому, що змістовне різноманіття останнього вище.

Сьогодні навчальні тести рекомендовані до використання на всіх етапах навчання. Вважається, що з їх допомогою забезпечується попередній, поточний, тематичний підсумковий контроль знань, умінь і навичок.

Дослідники відзначають, що не всі необхідні характеристики засвоєння навчального матеріалу можна отримати шляхом тестування. Такі показники, як

вміння конкретизувати свою відповідь прикладами, знання фактів, вміння спілкуватися, логічно і демонстративно висловлювати свої думки, деякі інші характеристики знань, умінь, навичок неможливо діагностувати шляхом тестування. Це означає, що тестування обов'язково має поєднуватися з іншими традиційними формами і методами перевірки.

На закінчення відзначимо, що тестування як проміжний, попередній, як експрес-метод контролю знань, безсумнівно, заслуговує на увагу, заохочення і застосування. Але загальна формула контролю, на наш погляд, повинна бути наступною – пройшов тест з дисципліни, тепер можна готуватися до бесіди з викладачем. Адже мова йде не просто про перевірку засвоєння окремих елементів, а про розуміння системи, яка об'єднує ці елементи. Різноманітність та регулярність перевірочних завдань вчасно та якісно закріплюють щойно пройдений матеріал. Ті студенти, які проходять курс поступово, отримують від організації матеріалу подвійну користь, адже фінальне тестування наприкінці кожного тижня фіксує матеріал у пам'яті в довгостроковій перспективі. Отже, тестування – це потужний інструмент, якщо використовувати його не лише для оцінювання, але й як спосіб навчатися. Воно має переваги як для студентів, так і для викладачів, однак буде дійсно ефективним тоді, якщо сприймати його не як покарання, а як корисну навчальну вправу.

Список використаних джерел:

- [1] Тестові технології оцінювання компетентностей учнів: посібник / за ред. Ляшенка О. І., Жука Ю. О. – К. : Педагогічна думка, 2015. – 181 с.
- [2] *Як тестування сприяє ефективному навчанню*. Вилучено із <http://blog.ed-era.com/iak-тиєстування-сприяє-ефективному-навчанню/>
- [3] Родигіна І. В. Компетентісно орієнтований підхід до навчання / І. В. Родигіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2005. – 96 с.
- [4] Конструювання тестів. Курс лекцій: навч. посіб. /Л.О. Кухар, В.П. Сергієнко. – Луцьк, 2010. – 182 с.